

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

П О С Т А Н О В А
від 7 червня 1999 р. N 992
Київ

**Про затвердження Порядку надання робочих місць
для проходження учнями, слухачами
професійно-технічних навчальних закладів виробничого
навчання та виробничої практики**

{ Із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ
N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010
N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

Відповідно до статті 29 Закону України "Про професійно-технічну освіту" ([103/98-ВР](#)) Кабінет Міністрів України **п о с т а н о в л я є**:

1. Затвердити Порядок надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики, що додається.

2. Установити, що Порядок надання робочих місць для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики є обов'язковим для всіх професійно-технічних навчальних закладів, підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності та підпорядкування.

Прем'єр-міністр України

В.ПУСТОВОЙТЕНКО

Інд. 28

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 7 червня 1999 р. N 992

**ПОРЯДОК
надання робочих місць для проходження учнями, слухачами
професійно-технічних навчальних закладів виробничого
навчання та виробничої практики**

1. Цей Порядок визначає організаційно-правові та педагогічні заходи, спрямовані на забезпечення робочими місцями учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів для проходження ними виробничого навчання та виробничої практики на виробництві чи у сфері послуг.

2. Підприємства, установи, організації незалежно від форми власності (далі - підприємства) надають учням, слухачам професійно-технічних навчальних закладів робочі місця або навчально-виробничі ділянки для проходження виробничого навчання чи виробничої практики відповідно до укладених із професійно-технічними навчальними закладами договорів про

навчально-виробничу практику. { Абзац перший пункту 2 в редакції Постанови КМ N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

Переліки підприємств, що надають учням, слухачам робочі місця або навчально-виробничі ділянки для проходження виробничого навчання чи виробничої практики, формуються професійно-технічними навчальними закладами з урахуванням пропозицій підприємств – замовників підготовки кваліфікованих робітників, організацій роботодавців, місцевих органів виконавчої влади. { Абзац другий пункту 2 в редакції Постанови КМ N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

У переліках зазначаються назви підприємств та кількість робочих місць або навчально-виробничі ділянки, що мають виділятися кожним підприємством протягом певного періоду, назви і місцезнаходження професійно-технічних навчальних закладів та квоти робочих місць для учнів, слухачів цих навчальних закладів.

Учні, слухачі можуть самостійно з дозволу керівництва професійно-технічних навчальних закладів добирати для себе місця для проходження виробничого навчання та виробничої практики, в тому числі з наступним працевлаштуванням. { Абзац четвертий пункту 2 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

Виробниче навчання та виробнича практика учнів, слухачів можуть проводитися, як виняток, з дозволу Міністерства освіти і науки Автономної Республіки Крим, управлінь освіти і науки обласних, Київської та Севастопольської міських держадміністрацій у навчально-виробничих майстернях, на дільницях, полігонах, будівельних об'єктах, полях, фермах, навчальних господарствах, ділянках та інших підрозділах професійно-технічних навчальних закладів (в тому числі у формі стажування на виробництві, у сфері послуг) за умови забезпечення ними виконання у повному обсязі робочих навчальних планів і програм. { Абзац п'ятий пункту 2 в редакції Постанови КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

3. Учні, слухачі професійно-технічних навчальних закладів під час проходження виробничого навчання або виробничої практики на виробництві чи у сфері послуг виконують роботи безпосередньо на робочих місцях підприємств, будівельних об'єктах, полях, фермах у складі навчальних груп, учнівських бригад або індивідуально.

Виробниче навчання проводиться з метою закріплення одержаних первинних навичок та професійних умінь, оволодіння сучасною технікою, механізмами, інструментами, технологією, опанування прогресивних форм організації праці, здобуття необхідних практичних навичок самостійного та якісного виконання робіт.

Виробнича практика проводиться з метою вдосконалення набутих знань, практичних навичок для досягнення встановленого рівня кваліфікації з відповідних професій, спеціальностей та спеціалізацій, а також забезпечення соціальної, психологічної і професійної адаптації в трудових колективах.

4. Виробниче навчання та виробнича практика учнів, слухачів професійно-технічних навчальних закладів повинні проводитися на базі кращих виробничих підрозділів підприємств, які мають сучасну техніку, високий рівень організації праці, застосовують прогресивні технології.

5. Виробниче навчання та виробнича практика учнів, слухачів організуються і проводяться відповідно до Положення про організацію навчально-виробничого процесу у професійно-технічних

навчальних закладах, Положення про навчання неповнолітніх професіям, пов'язаним з важкими роботами і роботами з шкідливими або небезпечними умовами праці, та інших нормативно-правових актів у галузі професійно-технічної освіти, що затверджуються в установленому порядку.

{ Пункт 5 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

6. Для керівництва виробничим навчанням та виробничою практикою залучаються досвідчені інженерно-технічні працівники і кваліфіковані робітники підприємств.

7. Учні, слухачі професійно-технічних навчальних закладів на час виробничого навчання та виробничої практики до складу (списку) і штатного розпису працівників підприємства не включаються.

{ Абзац перший пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

Тривалість роботи учнів, слухачів повинна відповідати часу, визначеному робочими навчальними планами, програмами, і не перевищувати тривалості робочого часу, встановленого законодавством для відповідної категорії працівників. { Абзац другий пункту 7 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

8. Професійно-технічний навчальний заклад та підприємство, що надає робочі місця або навчально-виробничі ділянки, не пізніше двох тижнів до початку виробничого навчання та виробничої практики зобов'язані укласти на основі типового договору, що додається, договір про навчально-виробничу практику. У договорі зазначається кількість учнів, слухачів за професіями, спеціальностями та спеціалізаціями, терміни, умови і порядок проведення виробничого навчання та виробничої практики, забезпечення відповідних умов і безпеки праці на рівні нормативних вимог, інші взаємні зобов'язання сторін та термін дії договору. { Абзац перший пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010, N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

Договір про навчально-виробничу практику не укладається у випадку, коли всі його розділи включаються до загального договору про підготовку кваліфікованих робітників, що укладається професійно-технічним навчальним закладом та підприємством - замовником підготовки кадрів. { Абзац другий пункту 8 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

9. Перед початком виробничого навчання та виробничої практики керівник підприємства видає наказ про персональний розподіл учнів, слухачів професійно-технічного навчального закладу на робочі місця або навчально-виробничі ділянки виробничих підрозділів чи створює учнівські самостійні навчально-виробничі підрозділи та визначає відповідно до змісту робочих навчальних програм види робіт, а також призначає з числа інженерно-технічних працівників та кваліфікованих робітників підприємства відповідальних за проведення виробничого навчання та виробничої практики, забезпечення умов і безпеки праці на рівні нормативних вимог, устанавлює системи оплати праці учнів, слухачів за фактично виконаний обсяг робіт відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки) та укладених із професійно-технічними навчальними закладами договорів про навчально-виробничу практику.

{ Пункт 9 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010, N 503 ([503-2013-п](#)) від

26.06.2013 }

10. З моменту розподілу учнів, слухачів професійно-технічного навчального закладу на робочі місця або навчально-виробничі ділянки на них відповідно до законодавства про охорону праці поширюються права та обов'язки щодо виконання правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, правил внутрішнього трудового розпорядку та інших правил і норм, що діють на підприємстві, з відповідних професій, спеціальностей і рівнів кваліфікації робітників та службовців. Учні, слухачі підлягають соціальному та іншому страхуванню нарівні з відповідними працівниками підприємства.

{ Пункт 10 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

11. Підприємства, які надають учням, слухачам професійно-технічних навчальних закладів робочі місця або навчально-виробничі ділянки для проходження виробничого навчання та виробничої практики, зобов'язані:

створювати необхідні і безпечні умови праці відповідно до змісту навчальних програм, законодавства про працю, у тому числі про охорону праці, та нормативно-правових актів у сфері професійно-технічної освіти та забезпечувати опанування учнями, слухачами нової техніки і технологій виробництва, передових методів праці; { Абзац другий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

проводити інструктажі з охорони праці, правил поведінки на робочих місцях та на підприємствах, змісту роботи чи обслуговування робочих місць або навчально-виробничих ділянок у порядку, передбаченому для працівників відповідних професій, спеціальностей підприємств та у разі потреби навчати учнів, слухачів безпечних методів праці;

створювати умови для повного і продуктивного завантаження учнів, слухачів на кожному робочому місці або навчально-виробничій ділянці на час проведення виробничого навчання та виробничої практики, не допускати простоїв і використання їх на роботах, що не відповідають навчальним програмам та майбутнім професіям, спеціальностям і спеціалізаціям;

забезпечувати учнів, слухачів та, якщо цього потребують умови виробництва чи сфери послуг, майстрів виробничого навчання на період виробничого навчання та виробничої практики спеціальною, іншими засобами індивідуального захисту та лікувально-профілактичне обслуговування за нормами, встановленими для відповідних штатних працівників підприємств;

надавати учням, слухачам та майстрам виробничого навчання можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання навчальних програм та відповідних завдань;

забезпечувати технічний контроль, облік виконаних кожним учнем, слухачем робіт та оплату їх праці за фактично виконаний обсяг робіт відповідно до встановлених норм праці (норми часу, виробітку, обслуговування, посадові обов'язки) відповідно до законодавства; { Абзац сьомий пункту 11 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

здійснювати технічне керівництво роботою учнів, слухачів і контролювати роботу інженерно-технічних працівників та кваліфікованих робітників підприємств, які залучаються для

керівництва виробничим навчанням та виробничою практикою.

12. У разі направлення учнів, слухачів професійно-технічного навчального закладу для проходження виробничого навчання та виробничої практики поза місцем розташування навчального закладу підприємство може здійснювати оплату проїзду учнів, слухачів та майстрів виробничого навчання до місць виконання робіт і назад та створює для них необхідні житлово-побутові умови.

13. Керівник підприємства несе відповідальність за забезпечення належних умов та оплати праці учнів, слухачів на виробництві чи в сфері послуг, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії в період проходження ними виробничого навчання та виробничої практики відповідно до укладених із професійно-технічними навчальними закладами договорів про навчально-виробничу практику. { Пункт 13 із змінами, внесеними згідно з Постановами КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010, N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

14. Надання робочих місць або навчально-виробничих ділянок для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики з професій, спеціальностей, спеціалізацій, пов'язаних з важкими роботами і роботами з шкідливими або небезпечними умовами праці, здійснюється підприємствами з урахуванням вимог нормативно-правових актів, які регламентують умови праці і навчання за цими професіями, спеціальностями та спеціалізаціями.

15. Професійно-технічні навчальні заклади, які направляють учнів, слухачів для проходження виробничого навчання та виробничої практики на наданих підприємствами робочих місцях або навчально-виробничих ділянках, зобов'язані:

подавати підприємствам не пізніше ніж за один тиждень до початку виробничого навчання та виробничої практики списки учнів, слухачів із зазначенням прізвищ майстрів виробничого навчання навчальних груп - керівників професійно-практичної підготовки від навчальних закладів, навчальні програми з виробничого навчання та виробничої практики на виробництві чи у сфері послуг; { Абзац другий пункту 15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

забезпечувати попередню професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку учнів, слухачів, які направляються для проходження виробничого навчання та виробничої практики, вивчення ними правил технічної експлуатації виробничого обладнання, правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, правил внутрішнього трудового розпорядку підприємств та інших правил і норм, установлених для відповідних професій, спеціальностей, спеціалізацій та рівнів кваліфікації, правильне використання засобів індивідуального захисту, а також економне витрачання учнями, слухачами сировини, матеріалів, енергетичних та інших ресурсів;

здійснювати через майстрів виробничого навчання навчально-методичне керівництво виробничим навчанням та виробничою практикою учнів, слухачів, вживати заходів до своєчасного забезпечення їх матеріалами, інструментом та іншими засобами, необхідними для виконання виробничих завдань відповідно до робочих навчальних програм, перевіряти виконання учнями, слухачами встановлених норм виробітку, часу, обслуговування, здійснювати інші заходи, пов'язані з вивченням учнями, слухачами нової техніки, технології виробництва, передових методів праці, застосуванням наукової організації праці; { Абзац четвертий пункту

15 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 770 ([770-2010-п](#)) від 27.08.2010 }

не допускати учнів, слухачів до виконання завдань на робочих місцях, де не забезпечено необхідних умов проходження виробничого навчання та виробничої практики, негайно повідомляти про це керівників підприємств та вживати заходів щодо якісного проведення професійно-практичної підготовки учнів, слухачів;

брати участь у розслідуванні в установленому порядку нещасних випадків, які сталися з учнями, слухачами.

16. Підприємства, які надають робочі місця або навчально-виробничі ділянки для проходження учнями, слухачами професійно-технічних навчальних закладів виробничого навчання та виробничої практики згідно з цим Порядком і несуть відповідні витрати, користуються податковими та іншими пільгами згідно із законодавством.

17. За фактично виконаний обсяг робіт учнями, слухачами за період виробничого навчання та виробничої практики відповідно до виробничих завдань, підприємство нараховує їм заробітну плату згідно з установленими системами оплати праці за нормами, розцінками, ставками (окладами) з урахуванням коефіцієнтів, доплат і надбавок. { Абзац перший пункту 17 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

Нараховані учням, слухачам кошти переказуються для виплати на рахунок професійно-технічного навчального закладу або виплачуються їм безпосередньо підприємством не пізніше п'яти днів після виплати заробітної плати працівникам підприємства.

18. П'ятдесят відсотків заробітної плати, нарахованої за час виробничого навчання і виробничої практики учням професійно-технічних навчальних закладів може бути направлено на рахунок навчального закладу для здійснення його статутної діяльності, зміцнення навчально-матеріальної бази, на соціальний захист учнів, проведення культурно-масової і фізкультурно-спортивної роботи. { Абзац перший пункту 18 із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 503 ([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }

Питання щодо направлення п'ятдесяти відсотків заробітної плати учнів на рахунок професійно-технічного навчального закладу для використання у зазначених цілях вирішуються ним разом з підприємством, де учні проходять виробниче навчання та виробничу практику, в кожному конкретному випадку з урахуванням наявності підстав та доцільності і обумовлюються в договорі про надання робочих місць як додаткові зобов'язання підприємства.

19. Робота керівників виробничого навчання та виробничої практики, призначених з числа інженерно-технічних працівників та кваліфікованих робітників, може оплачуватися підприємством за рахунок коштів, передбачених на підготовку, перепідготовку та підвищення кваліфікації кадрів, додатково на термін виробничого навчання та виробничої практики щомісяця у таких розмірах: 5 відсотків суми основної заробітної плати, яку вони отримують за основним місцем роботи, за наявності 1-2 учнів, слухачів, 10 відсотків - 3-4, 20 відсотків- 5-7, 30 відсотків - 8-10 учнів, слухачів.

Забезпечити учнів, слухачів та майстрів виробничого навчання спецюдягом, іншими засобами індивідуального захисту та лікувально-профілактичне обслуговування за нормами, встановленими для відповідних штатних працівників підприємства.

1.5. Надати учням, слухачам та майстрам виробничого навчання можливість користуватися лабораторіями, кабінетами, майстернями, бібліотеками, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання навчальних програм та відповідних завдань.

1.6. Забезпечити облік виконаних кожним учнем, слухачем робіт та оплату їх праці за фактично виконаний обсяг робіт згідно з установленими системами оплати праці за нормами, розцінками, ставками (окладами) з урахуванням коефіцієнтів, доплат і надбавок.

1.7. Повідомляти навчальний заклад про всі вчинені учнями, слухачами порушення трудової дисципліни, правил внутрішнього трудового розпорядку, правил і норм охорони праці та нещасні випадки, що сталися з ними.

1.8. Після закінчення виробничої практики надати виробничу характеристику на кожного учня, слухача.

1.9. За домовленістю з навчальним закладом здійснити оплату проїзду учнів, слухачів та майстрів виробничого навчання до місць виконання робіт і назад з розрахунку _____

та створити для них необхідні житлово-побутові умови.

1.10. Додаткові зобов'язання _____

2. Навчальний заклад зобов'язується :

2.1. Подати підприємству не пізніше ніж за два тижні до початку виробничого навчання та виробничої практики список учнів, слухачів, які направляються для проходження виробничого навчання та виробничої практики, із зазначенням прізвищ майстрів виробничого навчання навчальних груп - керівників професійно-практичної підготовки від навчального закладу, навчальні програми з виробничого навчання та виробничої практики на виробництві чи в сфері послуг.

2.2. Забезпечити попередню професійно-теоретичну та професійно-практичну підготовку учнів, слухачів, які направляються для проходження виробничого навчання та виробничої практики, вивчення ними правил технічної експлуатації виробничого обладнання, правил і норм охорони праці, техніки безпеки та виробничої санітарії, правил внутрішнього трудового розпорядку та інших правил і норм, встановлених для відповідних професій, спеціальностей, спеціалізацій та рівнів кваліфікації.

2.3. Здійснювати через майстрів виробничого навчання навчально-методичне керівництво виробничим навчанням та виробничою практикою учнів, слухачів.

2.4. Брати участь у розслідуванні в установленому порядку нещасних випадків, що сталися з учнями, слухачами.

3. Відповідальність сторін за невиконання договору:

3.1. Сторони відповідають за невиконання передбачених договором обов'язків щодо організації і проведення виробничого навчання та виробничої практики згідно із законодавством.

3.2. Усі суперечки, що виникають між сторонами договору, вирішуються в установленому законодавством порядку.

4. Договір набирає чинності після підписання його сторонами і діє до закінчення виробничого навчання та виробничої практики згідно з планом-графіком.

5. Договір укладено у двох примірниках, один з яких зберігається на підприємстві, а другий - у навчальному закладі.

6. Адреси та розрахункові рахунки сторін:

підприємства
_____
_____
_____

навчального закладу
_____
_____
_____

_____
(підпис посадової особи
підприємства)

_____
(підпис посадової особи
навчального закладу)

МП

МП

{ Додаток із змінами, внесеними згідно з Постановою КМ N 503
([503-2013-п](#)) від 26.06.2013 }